

OSTPRICKEN

Nummer 4 • 2015

Lär dig om ÅSKA, SJUKVÅRD, EL
och SKROVGENOMFÖRINGAR

KAPOK - vad är det?

Ny bastuflotte i NORRVIKENS UTHAMN

OSTPRICKEN

Nr 4 2015 Årgång 7 (29)

Redaktör

Carina Lernhagen Matz
ostpricken@sxk.se
Redaktören står för text och foto där
inget annat anges.

Ansvarig utgivare
Anders Persson

Stockholmskretsens kansli
www.sxk.se/stockholmskretsen
Hanna Lindvall
08-716 22 50
stockholmskretsen@sxk.se
Box 1158, 131 26 Nacka Strand
Besöksadress
Augustendalsvägen 54, Nacka Strand

Grafisk form
Maja Lehman, maja@lehman.se

Tryckeri
Tellogruppen, Söderköping

Annonser
Mediamäklarna, Hadar Svanström
tel 031-707 95 50
hadar@mmab.nu

Sänd gärna in egna texter och bilder.
Skriv i Word, Times 12 p utan forma-
tering. Skriv max 3000 tecken inkl
blanksteg. Bilder ska vara
högupplösta i 300 dpi.
För insänt, ej beställt, material ansvaras ej.

Innehåll

Ny bastu i Norrviken, sid 6
Lite om bordgenomföringar, sid 11
Kurser och utbildning, sid 13
Seglarläger 2016 på Malma, sid 15
Pejling: Vad är på gång?, sid 18

Omslag

En ny och fin bastuflotte är skänkt av
en medlem till Stockholmskretsen. Här
förtöjd i Norrviken, SXK uthamn väster
om Runmarö. Läs mer på sid 6.

Nästa nummer 8 februari 2016

TRYCKSAK 341 363

Varför får skärgårdens vatten en annan färg på hösten? Sommarens marinblå övergår till indigo, samma färgnyans som mångtusenmeter djupa Atlanten. Luften luktar också annorlunda. Klarare, friskare och syrerikare? Det krävs ett extra lager av underställ, varma strumpor, mössa och vantar. Med alla extra kläderna rör jag mig långsammare ombord – ja, allt går saktare på hösten.

En av de mera minnesvärda båtfärder jag gjort i Stockholms skärgård gick till Långvik, den långa skyddade viken på norra Nämndö.

Där finns en vedeldad bastu som är öppen för allmänheten tack vare Skärgårdsstiftelsen och bastun var färdens mål. Det var i början av november och vi hade beslutat att ha kvar båten i sjön över vintern för att kunna göra sena turer på hösten – och tidigare turer på våren.

Vi var väl rustade för en hösttur med bastubad: En säck torr, fin björkved fanns med. En gryta biff Stroganoff med crème fraîche, sharlottenlök och egen saltad västeråsgrurka till middag, färdig att värma. Gummibåten, visserligen nedpackad, på plats ombord.

Jag minns hur överraskad jag blev av mörkret. Det var så totalt och kompakt och det kom så fort. Redan klockan halv fyra började det skymma. Det var då vi seglade in i viken och la ankaret. Klockan fyra var det redan mörkt.

Så när vi skulle pumpa upp gummijollen upptäckte vi att vi hade glömt pumpen hemma! Tusan också.

Simma iland var inget alternativ. Försöka förtöja till land i mörkret kändes inte som någon hit. Nej, nöden hade ingen lag. Vi började blåsa upp den lilla gummibåten, med djupa andetag och munnen mot ventilen. Och ja, det är en väldigt liten gummibåt, men ändå.

Känner sen hur värmen sakta sprider sig från kaminen inne i bastun. Ser hur ljuset från elden skiftar i alla brandgula toner och hur skuggorna dansar på väggen. Hör hur elden sprakar och gnistrar.

Ute är det både kolsvart och kyligt. Kontrasten till bastuns värme och ljus är livgivande. Kvällshimlen är så mörk att stjärnljuset lyser klart. En intensiv att-vara-till-känsla infinner sig. Och allt detta för att vi har båt.

I det här numret av Ostpricken kan du läsa om Norrvikens nya bastuflotte väster om Runmarö. Den är en höjdare.

Carina Lernhagen Matz
Redaktör

Det här är min sista krönika i Ostpricken eftersom jag lämnar min post som ordförande för Stockholmskretsen vid årsmötet den 19 november. Jag har fattat det beslutet efter moget övervägande, att det nu är dags för nya krafter och nya idéer att ta över.

Jag har suttit i styrelsen för kretsen i snart 20 år och det har varit en mycket skojig och givande sysselsättning. Under dessa år har verksamheten utvecklats ordentligt, vi har flyttat kansliet från Gyllenstiernsgatan till Nacka Strand, sedan till Norr Mälarstrand och så tillbaka till Nacka Strand igen.

Vidare har vi tagit över drift och underhåll av klubbens anläggning Malma Kvarn ute på Fågelbrolandet med allt vad det innebär. Vår uthamn Norrviken har fått en ny brygga och toalett. Kretsen har anskaffat och lagt ut 2 stycken toatömningsanläggningar, en i Norrviken och en utanför Malma.

Vi har startat en ny seglarskola, Kryssis, för de yngsta ute på Hundudden. Båtflottan på Malma Kvarn lägrer har bytts ut och det har införskaffats nya ledarbåtar. En stor snipa för transport av mat, packning och elever samt två nya RIBbåtar för lägerchef och instruktörer.

Vi har tecknat avtal med en ny restauratör för lilla krogen ute på Malma. Vi har byggt ut de olika kom-

mittéerna som ger medlemmarna utbildning, eskadrar, föredrag etc. Vi har skaffat oss ett kompetent kansli med två anställda som hjälper till att driva verksamheten framåt.

Det jag minns bäst är dock alla trevliga medlemmar och funktionärer som jag haft förmånen att lära känna under denna tid. Mycket har utvecklats under åren men det grundläggande kvarstår, kärleken till båtlivet och skärgården.

Nu ska jag dra mig tillbaka och njuta mitt otium och följa kretsens framtida utveckling lite från sidan.

Den nya styrelsen har ett par stora utmaningar framför sig: Verksamheten ute på Malma Kvarn ska utvecklas och organiseras upp ännu lite mer och sedan har man den med alla föreningar gemensamma utmaningen att hitta fler som vill engagera sig ideellt.

En liten sista uppmaning: anmäl er gärna som funktionär i kretsen, ett roligt arbete som ger många trevliga kontakter och vänner och som möjliggör kretsens fortlevnad. Tack för mig och vi ses ute i skärgården.

Anders Persson
Ordförande
i Stockholmskretsen

Foto Per Björkdahl

Välkommen till Stockholmskretsens årsmöte torsdagen den 19 november kl 18.30 i kretslokalen på Augustendalsvägen 54 i Nacka Strand.

Kaffe med bullar serveras, så vi vill gärna ha din anmälan för att rätt kunna beräkna antalet bullar!

Efter årsmötet, kommer **Per Björkdahl** att berätta och visa bilder om hur det är att segla på briggen Tre Kronor af Stockholm. Per seglar som volontär ombord. I år är det 20 år sedan projektet startade och 10 år sedan sjösättningen!

Anmälan via www.sxk.se/stockholmskretsen

Erik Nyström, mångårig medlem i Stockholmskretsen, har skänkt bastuflotten till Norrviken, Kryssarklubbens uthamn på Runmarös västsida.

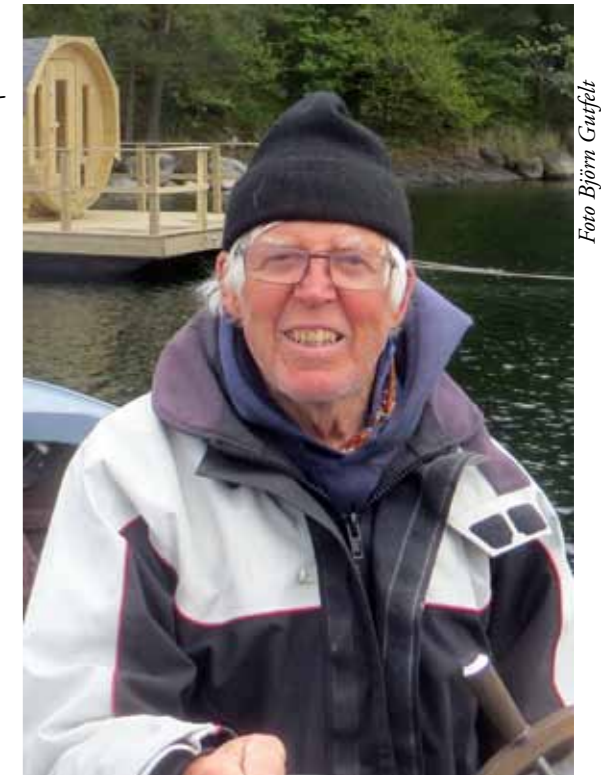

Foto Björn Gutfelt

NY BASTU I NORRVIKEN

Gaist har varit här. Det har Mistral, Aria, Elina, Al-Fine och naturligtvis båten Sisu också – alltså i Norrviken och badat i "Eriks bastu". I Kryssarklubbens uthamn finns numera en bastuflotte. Det är Stockholmskretsens medlem Erik Nyström som skänkt den.

I Kryssarklubbens uthamn Norrviken, på västsidan av Runmarö, ligger en gästbok för besökande båtar under säsongen. 2015 var den första båten som skrivit in sig Sveakryssaren Eriana med Erik Nyström "och två skeppskatter" ombord. Det var den 15 maj. En av de sista som skriver in sig under hösten är Erik med Eriana igen. Det var den 3 september.

"Jag gillar Norrviken, det är en fin och skyddad hamn som ligger bra till. Anläggningen med brygga, bojar, sopmaja och toa gör det bekvämt att lägga till här. Ändå är det verklig skärgårdskänsla i den omgivande naturen."

Men Erik tyckte det saknades en bastu i Norrviken. Stockholmskretsen, som underhåller och driver uthamnen, hade inte riktigt de ekonomiska resurserna att skaffa en. Stora investeringar har redan gjorts med bryggyggen, bojar och sugtömningsanordning för toatank.

"Då får jag väl fixa en själv", tänkte Erik.

Sagt och gjort. Kompisarna inom Hamn- och farledskommittén ställde genast upp med maskin- och mankraft

och bastuflotten bogserades ut från Stavsnäs. Det fantastiska är att Erik vill att alla besökare i Norrviken ska kunna använda bastun. Hur glada blir vi inte för det?

Ett bastubad i höstdagjämning - eller varför inte vårdagjämning - är inte dumt. Först spänta stickor med den rejäla yxan på vedbacken en bit upp iland. Att ta med egen ved är det bästa sättet att veta att den är torr och fin.

Tydliga instruktioner finns i bastun: Dra ut asklådan fyra centimeter när du tändar i början. När elden tagit sig kan du dra in lådan 2 cm men låt 2 cm fortfarande vara öppen. Då blir draget det rätta, ut genom den lilla skorstenen.

Tack vare den runda formen på bastun är lavarna mycket sittvänliga. Några meter ut på flotten finns en stadig stege ner i sjön. Nu under vintern ligger flotten på Malma Kvarn, men någon gång i maj finns "Eriks bastu" åter i Norrviken.

- Häll endast sötvatten på kaminen – annars rostar den sönder direkt.
- Låt bastu-stenarna på kaminen ligga kvar.
- Sopa "durken", både inne i bastun och ytterrummet efter användning.
- Städa och gör lika fint som du själv vill att det ska se ut när du vill låna bastun!

KURS 100 °

20 bastur från Arholma till Landsort

Arholma. Fin badbrygga, rymlig bastu.

Fejan. Vacker ytterskärgårdsmiljö. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Söderarm. Längst ut mot Ålands hav.

Siaröfortet. Stora fönster och relaxrum.

Finnhamn. Fin utsikt. Nära vattnet. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Gällnö i mellanskärgården. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Grinda. Tillhör vårdshuset / Skärgårdsstiftelsen.

Lidö. Tillhör vårdshuset / Skärgårdsstiftelsen.

Riddersholm längst ut på Rådmansö. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Kalholmen. Mysig bastu med avskilt läge.

Traskö-Storö. Två bastur i samma hus, en liten som förbokas och en stor där "först till kvarn" gäller.

Ostholmen. Vedeldad och fint läge. Tillhör

Skärgårdsstiftelsen.

Lökholmen. Relaxrum och fin utsikt.

Nämdö. Kvällssol. Avskilt läge. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Malma kvarn. Vedeldad vid klubbhuset. Tillhör Stockholmskretsen, Kryssarklubben.

Rögrund. Rund som en tunna. Fina fönster. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Norrviken. Bastuflotte. Tillhör Stockholmskretsen, Kryssarklubben.

Utö. Sötvattensdusch utan myntinkast. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Rånö. Fint läge, kvällssol. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Nåttarö. Stor med enskilt läge. Altan. Tillhör Skärgårdsstiftelsen.

Källor: Bastuguiden av Tomas Andermo 2013, www.skargardsstiftelsen.se och www.sxk.se

*"Här en skrovgenomföring av billigare sort i mässing som förmodligen även innehåller zink - vilket vi vill undvika i båt."
Marcus Morberg, kursledare för Båtmekanikerintyget i Stockholmskretsen*

TEMA

BORDGENOMFÖRINGAR

Hur FUNGERAR en bordgenomföring?

Gamla bottenventiler - och förr var det mer vanligt att bara ha en ombord - var oftast en s k skruvventil, med ett runt kranvred. Idag är det mest kulventiler som används, se bilden ovan.

Med en 90-gradersvridning av spaken skiftas läget från stängt till öppet. Inne i kulventilen sitter en kula i samma diameter som insidan på röret. Förslutningsförmågan är helt beroende på hur passningen är mellan rör och hylsa.

Viktigt att tänka på: Alla moderna kulventiler måste stå öppna över vintern om båten står på land. Om den är stängd kan det bli frostsprängning - kulan kan deformeras och förstöras.

Källa: Båten i vinteride av Michael Naujok 2013

FAKTA om bordgenomföringar

Försök använda samma skrovgenomföring till flera ändamål och minimera därmed antalet hål i botten. Avstängningsventilen ska placeras så att den inte kan skadas av föremål i sjögång. Samtidigt ska den vara lättåtkomlig. Stäng skrovgenomföringen när du lämnar båten i sjön för en längre tid. Avstängningsventil ska ha en slangsockel med plats för 2 slangklämmor. Använd slang som är tillverkad för båtbruk. I båtens säkerhetsutrustning ska det finnas material för att täta en läcka, t ex träpluggar i olika dimensioner. (Numera finns även tätningsmassa typ "Stay Afloat" eller tätningspluggen "Seabung", se nästa sida, red anm)

Källa: Handbok för båtme-kaniker 2008

FÖREDRAG om bordgenomföringar

Onsdag 11 november kl 18.30 kommer Tommy Källberg från Västkustkretsens Tekniska kommitté och håller föredrag om: Hur påverkas bordgenomföringarna av korrosion och galvaniska strömmar? Mässing, brons, rostfritt eller komposit (plast) - hur fungerar dessa material i havet? Är det någon skillnad på i vilka vatten båten huvudsakligen används? Hur skyddar jag mig mot konstigheter i landströmsanslutningar? Hur utformar man ett system med slangar ventiler kopplingar och genomföringar för att minimera problem? Hur hittar jag det material jag vill ha i tillbehörsaffärerna, hur kan de hjälpa oss?

Obligatorisk bindande anmälan görs via hemsidan.

Seabung trycks ut genom en skadad skrovgenomföring och tätar med hjälp av omgivande vattentryck. Susanne Belin och Kjell

Foto MarinExpo AB

Nordin bytte Stockholm mot Enköping för att kunna jobba med sitt stora intresse: Båtar. Nu även återförsäljare för Seabung.

SEABUNG - En ny säkerhetspryl

Kjell Nordin och Susanne Belin är Stockholmare som mitt i livet ville byta bana. De flyttade från Stockholm till Mälardalen. I Enköping driver de nu sedan ett par år tillbaka ett servicevarv för fritidsbåtar. Men de är också svensk återförsäljare av en säkerhetspryl för stopp av vattenflöde när en skrovgenomföring går sönder. Seabung heter den.

Susanne och Kjell är hängivna båtmänniskor. Med tre söner har de varit på sjön varje sommar. Men det som bara var en hobby har nu blivit profession. Tillsammans driver de MarinExpo AB med bland annat 4 000 kvadratmeter nybyggda hallar för varm- och kallförvaring av fritidsbåtar inomhus.

Nära Stockholm men ändå på landet. "Vi har en fantastisk miljö här nere vid vattnet. En kulturbygd sedan många hundra år tillbaka", säger Kjell. Företaget tillhandahåller det mesta som efterfrågas vad gäller båtservice och båtreparationer. Kunderna är både från Stockholm och från hela Mälardalen.

Som sanna entreprenörer ville de gärna utöka verksamheten med en webbshop för utvalda tillbehör. De åkte till

den stora båttillbehörmässan METS som går av stapeln i Amsterdam varje höst. Där fick de se det lilla röda gummi-paraplyet i två storlekar som ska användas om en skrovgenomföring går sönder medan båten ligger i sjön.

"Vi är så stolta att vara utsedda till distributör av Seabung i Sverige. Helt i linje med vår affärsidé om noggrant utvalda produkter för ett bättre båtliv", säger Susanne. "Jag tror det var vår entusiasm som gjorde att just vi fick agenturen i konkurrens med de stora aktörerna.

Det smarta är att när Seabung trycks ut genom hålet tätar den med hjälp av det omgivande vattentrycket. En rörlig konformad del fixerar sedan det hela tills en permanent lagning kan göras. Den som har köpt Seabung men saknar den konformade fixeringen kan kontakta oss, så skickar vi en."

Seabung är designad och tillverkad i England. 2014 fick produkten utmärkelsen DAME, det vill säga Design Award på Mets. I år, 2015, vann Seabung Pittman Innovation Awards som utses av den klassiska amerikanska båttidningen Sail.

Kryssarklubben har haft ett medlemserbjudande att köpa Seabung till rabatterat pris. Håll utkik på hemsidan, det ska komma ett nytt erbjudande till våren.

HÖSTEN 2015 VÄLKOMMEN PÅ KURS

Info, anmälan och betalning på www.sxk.se/stockholmskretsen

Motorkurs för båtmekanikerintyg

Tid: 17-18 oktober kl. 9.30 - 16.30

Fullbokad!

Motorkurs för båtmekanikerintyg

Kursen ger dig kunskap om impellerbyte, luftning av dieselmotor, filterbyten och åtgärder vid bränsle-stopp m m. Även ellära, styrning och reglage samt installation av toalett och bordgenomföringar. Genomgång av checklista för en säker och välskött båt. Vi varvar teori och praktik. Kursen förbereder för prov enligt NFB:s normer.

Tid: Lördag och söndag 28-29 november kl. 9.30 - 16.30

Plats: Lillängsdal, Ingarö

Pris: 2 300 kr, icke medlemmar 2 700 kr. Examinationskostnad 450 kr tillkommer som betalas direkt till förhållningsrättaren.

Nyinsatt!

VHF - SRC kurs

Genomgång av trafikdisciplin, anrop, DSC samt nöd-, il- och varningstrafik.

Praktiska övningar ingår.

Tid: måndagarna 12, 19 och 27 oktober kl 18.30, prov sker 27 oktober.

OBS! Samling vid entrén kl 18.20 då läraren hämtar. Kom i tid, annars missar du lektionen – porten låst.

Plats: Sjöklar Kustakademi, Karlavägen 108

Kostnad: 940 kr, ej medlem 1 200 kr. Examinationskostnad 450 kr tillkommer som betalas direkt till förhållningsrättaren.

GPS-navigering

Elektronisk navigation med hjälp av GPS-signaler och digitala sjökort på plotter, PC, surfplatta och smartphone. Program, sjökort och dator. Fördelar och risker samt begränsningar.

Tid: 4 november kl. 18.00 - 21.00

Plats: Stockholmskretsens kansli, Nacka Strand

Kostnad: 290 kr, ej medlem 320 kr.

Radarkurs

Du lär dig läsa och hantera radar. Övningsbåten, en Alukin 750C är utrustad med dubbla radarplatser så det blir mycket praktik för var och en. Krav för att gå kursen: förarintyg och ålder över 15 år. Kursen avslutas med prov. Medtag lunch.

Tid: helgen 7-8 november kl 9-17.30. Plats: Sjöklar, Stockholmsvägen 34, Stocksund.

Kostnad: 3 900 kr, ej medlem 4 100 kr. Kursbok 330 kr samt examinationskostnad 450 kr.

Kanalfärd och kanalintyg

Kursen ger dig de kunskaper som krävs för att få färdas på Europas kanalvägar. Du får lära dig olika definitioner, signaler, märken, skyltar och de väjningsregler m. m. som gäller på kanalerna. Vi diskuterar även olika tekniker för slussning.

Tid: torsdag 26 november kl 18.00 - 22.00 (Obs! Examineringen börjar cirka 20.40)

Plats: Stockholmskretsens kansli, Nacka Strand
Kostnad: 290 kr, ej medlem 320 kr, examinationskostnad 350 kr tillkommer som betalas direkt till förhållningsrättaren.

Eskaderledarutbildning

Det blir en eskaderledarutbildning då vi går igenom allt som man bör tänka på när man leder en eskader. Temat för eskadern, eskaderregler, utrustningslista m. m. Anmälan och betalning på hemsidan.

Tid: torsdag 21 januari kl 18.30

Plats: Stockholmskretsens kansli, Nacka Strand

Kostnad: 100 kr som återfås när du sedan leder en Kryssarklubbsskader.

Sjukvård

I slutet av januari och i början av februari 2016 kommer personal från Röda Korset att vid två tillfällen utbilda oss i Första hjälpen och Hjärt-lungräddning. Datumen för aktiviteterna bestäms senare i samråd med Röda Korset, se vidare på Stockholmskretsens hemsida.

Kursens innehåll: Första hjälpen/Hjärt-lungräddning 3 timmar

- L-ABC (Livsfarligt läge, Andning, Blödning och Cirkulationssvikt)
- Kontroll av livstecken
- Medvetstlöshet – stabilt sidoläge
- Larma

- Utföra Hjärt-lungräddning
- Åtgärder vid luftvägsstopp
- Stoppa blödning
- Förebygga cirkulationssvikt

Utbildningen startar kl. 18.00 och omfattar 3 timmar. Utbildningen innehåller både teori och praktik med en kortare kaffepaus vid lämplig tidpunkt.

Kostnad: 100 kr för Stockholmskretsens medlemmar och 150 kronor för icke medlemmar, fika ingår. Anmälan: Obligatorisk anmälan görs via Stockholmskretsens webb
Plats: Svenska Kryssarklubbens kansli, Nacka Strand. Max 14 pers.

Ola Larson låg med båten vid Malma kvarn och barnbarnet spanade på seglarlägrets aktiviteter. Nästa sommar Malma? Det nya programmet för 2016 finns på nästa sida.

BREV MED BERÖM

Det kom ett mail till Stockholmskretsens kansli om seglarlägren vid Malma kvarn, ”skrivet från hjärtat med stor respekt för den otroligt fina verksamheten”. Brevskrivaren var Ola Larson, som själv varit aktiv på Malma - för fyrtio år sedan! Här är Olas rader till lägerchefen Richard Björhn.

”Hej Richard! Hoppas de här raderna når dig och dina duktiga och trevliga instruktörer på Malma kvarn.

Jag hade nöjet att vara lägerchef på Malma somrarna 1974 och 1975. Det var det absolut roligaste och mest givande sommarjobb, som jag kan tänka mig om man brinner för segling. Det gav inte bara den fantastiska glädjen att umgås och busa med pärona (eleverna) och se dem lära sig segla, utan också en livslång vänskap med flera av den generationens instruktörer.

Men, nu är det inte om mig detta handlar.

I somras, den 3 och 4 juli, gjorde vi strandhugg i Malmas hamn, min fru, ett barnbarn elva år, och jag.

Barnbarnet, som bor på vischan i Frankrike, seglade för första gången och kunde storögd beskåda två av lägrets seglingar från vår båt på andra sidan viken.

Den första dagen blåste det rejält, så ”fleeten” med Tvåkronor seglade inne på fjärden med revade storsegel.

Det blev en veritabel och briljant uppvisning av exemplariskt ledarskap i krävande förhållande, med gott omdöme, full kontroll, tålmod och engagemang, som verkade sprida både lugn och trygghet hos päronen. Aldrig hördes några höjda eller irriterade röster, utan bara en vänlig men bestämd ton, som situationen krävde och många skratt.

Allt detta gjorde oss från åskådarpåplats enormt imponerade och hos vår unge premiärseglare såddes ett intressant frö för framtiden, kanske ett päronfrö!

Den insats som du, ni, gör för ungdomarna är enormt betydelsefull och de flesta pärona blir ’Malmapräglade’ med allt gott som det för med sig. Fortsätt ert fantastiska arbete i framtiden, för allas glädje.”

Vänliga hälsningar från besättningen på sly Sweet Emma, genom Ola Larson

5 FRÅGOR till RICHARD BJÖRHN

1. Beskriv ditt jobb som lägerchef på Malma Kvarn!

Som lägerchef planerar jag och sätter upp mål innan lägret. Under lägret planerar jag även konstant och bör alltid ha en plan B ifall något skulle hända. Då jag ansvarar för cirka 50 personer och en flotta på 15 båtar gäller det att göra säkerhetsbedömningar i alla situationer. Vi ledare ”briefar” varandra ofta om hur barnen mår och strävar alltid efter bästa välmående. Vi vill att päronen* har sin bästa tid på sommaren hos oss.

2. Hur många elever kommer varje sommar till Malma kvarn för att lära sig segla eller utvecklas i segling?

I år har vi haft cirka 160 päron på Malma kvarn. En del seglar själva för första gången i livet.

3. Vad är svårast med ditt jobb?

Det mesta sitter i ryggmärgen för min del men generellt sätt tror jag att det kan vara svårt för folk att behålla lugnet vid oförutsedda händelser. Till exempel om det blåser upp och flera båtar kapsejsar samtidigt. Då gäller att agera lugnt och metodiskt och vara tydlig i sina direktiv till ledarna. Om jag som chef är lugn är resten av ledarna lugna, vilket i sin tur speglar av sig på päronen.

4. Vad är roligast?

Svårt, det mesta är roligt. Att se både ledare och päron utvecklas och ha skoj tillsammans är roligt!

5. Vad ger jobbet till dig personligen? Jag blir bättre på ledarskap och att lösa olika, ibland svåra, situationer.

* Päron är smeknamnet på alla elever och har så varit i många, många år...

Program sommaren 2016 seglarlägret Malma Kvarn

Lägertyp	Datum	Dagar	Pris	Ålder
Familjeläger Inga förkunskaper krävs 1 vuxen /barn minimiålder 10 år	5 maj - 8 maj	4	4 400 kr 3 950 kr*	Barn fr. 10 år
Junior äldre Blandade kunskapsnivåer	11 juni - 22 juni	12	6 900 kr 6 300 kr*	12 - 14 år Född: 02 - 04
Junior yngre Nybörjarläger	27 juni - 3 juli	7	4 900 kr 4 550 kr*	10 - 12 år Född: 04 -06
Junior juli Blandade kunskapsnivåer	6 juli - 13 juli	8	5 600 kr 5 200 kr*	11 -14 år Född: 02-05
Konfirmationsläger Inga förkunskaper krävs	16 juli - 3 augusti Genrep 5 aug Konfirmation 6 aug	21	14 200 kr 13 050 kr*	Född 01 eller tidigare
Tonåring Nybörjar och fortsättningsgrupp parallellt	7 aug - 14 aug	8	5 600 kr 5 200 kr*	14 -17 år Född: 02 - 99
Aspirantläger För dig som funderar på att söka som ledare året därpå.	26 aug (kl 18.00) - 28 aug	2,5	2 250 kr 2 100 kr*	17 år eller äldre

Priser

*) Priset gäller för medlemmar i Svenska Kryssarklubbens Stockholmskrets.

Konfirmation

Priserna ovan gäller konfirmander som tillhör Svenska kyrkan (bibel och psalmbok ingår). Om konfirmanden inte tillhör Svenska kyrkan blir priset 18 400 kr alt. 17 250 kr*

Anmälan och betalning

Anmälan görs via hemsidan och anmälningsavgiften inbetalas till BG 5877-0942 senast 7 dagar efter anmälan. Anmälningsavgiften är 1 500 kr och räknas in i den totala lägeravgiften, men betalas inte tillbaka vid avbokning. Vi reserverar oss för ändringar i lägerprogrammet. För avanmälan skall kansliet kontaktas via e-post stockholmskretsen@sxk.se

Välkommen att göra din anmälan på www.sxk.se/stockholmskretsen

Foto privat Dan Sundberg, Biskopsö

VAD ÄR KAPOK EGENTLIGEN?

På bättre båtkuddar brukar det finnas en etikett som säger att kudden innehåller ”100 % äkta kapok”. Men vad är egentligen kapok?

Jo, kapok är en cellulosafiber som kommer från trädet kapok (*Ceiba pentandra*), ett träd som växer i Mellan- och Sydamerika, Afrika och Asien. Kapokträdet odlas i Thailand och Kambodja. När det växer vilt i regnskogen blir det mycket högt – upp emot 60 meter och högre än regnskogens andra träd.

Frukterna hänger som stora påsar på grenarna och när de torkar spricker de och släpper ut fröna som med kapokfibrernas hjälp sprids med vinden på samma sätt som maskrosens frön.

Kapokfibrerna har sedan länge använts som stoppningsmaterial i kuddar och madrasser, men har idag i hög grad ersatts av syntetiska produkter. De används dock fortfarande och då med argumentet att de inte är allergiframkallande.

Kapokfibern är täckt med ett vaxskikt, som gör att den inte absorberar vatten – det är därför den är lämplig som fyllnad i båtkuddar. Förr användes den även i flytvästar, men det var inte så lyckat:

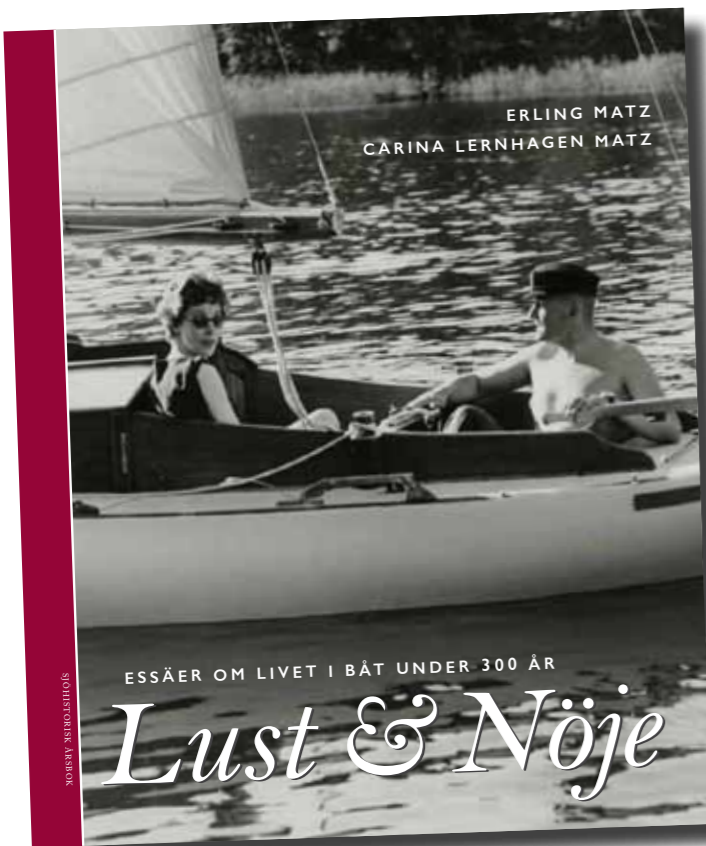
Så småningom suger även kapokfibern upp vatten och då gör inte längre flytvästen skäl för namnet.

Per Jerkeman

Medlem i Stockholmskretsen och gästskribent

”Kapokfibern är sällan rent vit, utan vanligen gul- eller brunaktig, har silkesliknande glans, men är skör, varför den ej spinnes, utan endast användes till stoppning. Kapok anses vara det bästa materialet till stoppning av simgördlar och dylikt, emedan det i pressat tillstånd överträffar kork och andra för samma ändamål använda ämnen i bärförmåga och efter genomdränkning med vatten hastigt torkar och återtager sina förra egenskaper.”

Ur Nordisk familjebok 1910

Vem seglar på omslaget?

Det kom ett telefonsamtal till Ostprickens redaktör. "Vet du vem som seglar båten på omslaget till din bok Lust & Nöje?" frågade den äldre mannen i luren. Svaret var att dessvärre fanns inte någon som helst bildbeskrivning i arkivet där bilden hittades. "Då kan jag tala om, att det är jag", sa mannen som heter Bert Hammarström och var ordförande i Svenska Kryssarklubben från 1976-1983. Idag 86 år gammal. "Och vet du vem mer som sitter i båten?" frågade Bert. "Det gör min blivande fru Marie-Louise. Och vi är fortfarande gifta!" Båten hette Vildanden och den var av typen Tärna, som ritades av Jack M Iversen. Bert ägde och seglade Vildanden mellan 1960-1961 och då någon gång är alltså bilden tagen. Vildanden byggdes 1939 på Lidingö där Bert också köpte den. Vilken solskenshistoria! En bok om nöjesseglingens historia visar sig ha Kryssarklubbens f. d. ordförande på omslaget! Bilden togs av Sveriges mest kände båtograf Reijo Rüster. Torsdag 10 december kl 11 kommer Carina Lernhagen Matz och Erling Matz och håller lunchföredrag om "Lust och Nöje – livet i båt under 300 år". Först föredrag, sedan jullunch, därefter samkväm och tid för frågor. Boken finns att köpa efter föredraget, men också på webshop hos www.nautiskaforlaget.se eller på Sjöhistoriska museet som har fri entré. Se vidare info och anmälan i kalendariet. Arrangör Seniorkommittén.

Boken om Fiversätraö

Fiversätraö, två sjömil öster om Ornö och en sjömil norr om Fjärdlång, har nu fått en alldeles egen beskrivning: "Fiversätraö, från torp och utmark till sommarstugeö". Boken är skriven av Monica Morin och Janne Peterson. Det är givande hembygdsforskning och spännande lokalhistoria. Visste du förresten att SOS Segelsällskapsresan spelades in här? Finns att köpa på bokus.se ISBN 978-91-87247-46-0

Prylbytdag

Har du gamla båtprylar du vill bli av med? Eller göra egna fynd? Lördag 7 november blir det prylbyte kl 10 - 13 på Sjömansskolan på Långholmen. Bordshyra 200 kr, du kan också dela bord för 100 kr. Du sköter själv försäljningen. Det går också att lämna in prylar till försäljning mellan 9.30 -10. Skriv en lista på dina prylar (max 10 stycken) med pris och märk också prylarna med pris. 10 % av priset tillfaller kretsen. Kom mellan kl 13 - 13.30 och hämta pengar och ev. osålda prylar. (Efter 13.30 slängs prylarna och ev. pengar tillfaller kretsen.) Vi kommer att ha ett café öppet hela dagen så du kan köpa fika, smörgåsar, bullar och kakor. Anmäl på hemsidan om du vill ha helt eller halvt bord. Väl mött! Arrangör Programkommittén.

Batterier och laddning

Tisdag 27 oktober kl 18.30 blir det föredrag med Magnus Sterky och Anders Jangö från Stockholmskretsens Tekniska kommitté. En kväll om olika batteribankar i en båt och olika typer av batterier. Översikt av olika typer av laddning, från båtmotorgenerator, solceller, vindgenerator, samt olika faser av laddning. Vikten att se över att alla laddarna har egenskaper inom ramarna för batteribankarnas behov. Effekter av störningar i laddningen som kan komma från landströmsavbrott eller båtens egen förbrukare. Även Litiumbatteriers egenskaper beskrivs. Plats kansliet i Nacka strand. 100 kr för medlemmar i Stockholmskretsen, 150 kr för övriga. Fika ingår. Obligatorisk anmälan görs via hemsidan. Arrangör Tekniska kommittén.

Foto Trol. George Barlow

Porslinsrederiet

Torsdag 26 november kl 11 blir det lunchföredrag med sjökaptten och sjörättsjurist Rolf Ihre om Porslinsrederiet, som han också skrivit en bok om. Att Gustavsbergs Porslinsfabrik tillverkat porslin är inget nytt. Mindre känt är nog att Porslinsfabriken bedrev egen rederiverksamhet under drygt 100 år, 1842-1947. En följd av det blev att Stockholms skärgård på det sättet fick sin första reguljära trafik med fartyg som tog både last och passagerare. Det här kom att utnyttjas flitigt av både skärgårdsbor och de stadsbor som under 1800-talet började söka sig till skärgården som sommargäster. På 1890-talet gjorde fyra ångbåtar dagligen tillsammans nio turer i båda riktningarna sträckan Gustavsberg-Stockholm! Först föredrag, sedan ärtsoppa, därefter tid för samkväm och frågor. Anmälan på hemsidan. 140 kr för medlemmar resp 190 kr för icke medlemmar. Arrangör Seniorkommittén.

Juridik ombord

Tisdagen den 17 november kl 18.30 kommer sjörättsjurist Rolf Ihre, bilden, och advokat Olof Nyström att tala om juridik för oss som seglar eller åker motorbåt. När olyckor eller tillbud till sjöss inträffat kan de som varit vårdslösa, eller som varit passiva ställas till ansvar. Detta gäller även om det inte krävs att man skulle ha haft någon formell behörighet för sin uppgift ombord. Vi behandlar även avtalsfrågor och andra juridiska frågor, som är förknippade med båtlivet bl.a. ett förslag om ändring av den betydelsefulla gränsdragningen mellan båt och skepp. Skicka gärna in dina frågor i förväg. Pris 120 kr för Stockholmskretsens medlemmar, 170 kr för icke medlemmar. Fika ingår. Anmälan (obligatorisk) och betalning via hemsidan. Arrangör Programkommittén.

Båtskador

Torsdag 29 oktober kl 11 blir det föredrag om båtskador och reparationsvarv med Svenska Sjö. Först föredrag, sedan ärtsoppa därefter samkväm och frågor. Anmälan på hemsidan. 140 kr för medl. resp 190 kr för icke medlemmar. Arrangör Seniorkommittén

Åska och båtar

Tisdag 8 december kl 18.30 blir det en seminarie- och diskussionskväll med Stockholmskretsens Magnus Sterky om åska och åskskydd för båtar. Visning av några av de ultrarapidinspelningar som finns på Internet, och som ger en känsla för det slumpartade förlopp som inleder och fullbordas som blixtnedslag. Genomgång av dels de rekommendationer som utgivits av Ångströmlaboratoriet i Uppsala för decennier sedan, dels den ISO-standard som finns. Anpassningar som kan behövas för att motverka galvanisk korrosion. Presentation av skador från två fall av svenska båtar som sänktes under 2014 i Stockholms skärgård. Ytterligare redovisning av skador som anses typiska. Diskussioner. Plats: kansliet Nacka strand. 100 kr för medlemmar i Stockholmskretsen, 150 kr för övriga. Fika ingår. Obligatorisk bindande anmälan görs via hemsidan. Arrangör Tekniska kommittén.

• PEJLING •

Foto Monika Nordell

Kvällens klo

Det blev en lyckad kräftskiva i Norrviken i augusti. Borden på rad, tipspromenad, kräftor med tillbehör, sång och musik. Med på festen var både vuxna och barn. Det var rekordmånga som kom i år och det blev en fantastiskt trevlig kväll, hälsar Monika Nordell på båten Nougate.

Specialvisning av Nya Djurgårdsvarvet

Från skrotupplag till strålande verkstäder och en plats för bevarandet av vårt kulturarv av fritidsbåtar i trä. Per Wermelin, en av initiativtagarna och i blå skjorta längst till vänster i undre raden, gjorde en välbesökt specialvisning för Stockholmskretsens medlemmar i september.

Svenska Kryssarklubben Stockholmskretsen

Dagordning för årsmöte 19 november kl 18.30, 2015
i kretslokalen, Augustendalsvägen 54 i Nacka Strand

- 1 Öppnande
- 2 Val av ordförande att leda mötets förhandlingar.
- 3 Fråga om mötets stadgeenliga utlysning.
- 4 Val av två personer som jämte mötets ordförande ska justera det protokoll, som ska föras vid mötet.
- 5 Föredragning av styrelsens och revisorernas berättelser samt fastställande av resultat- och balansräkning.
- 6 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.
- 7 Föredragning av styrelsens förslag till budget.
- 8 Fastställande av kretsavgifter.
- 9 Val enligt § 5 av ledamöter i styrelsen och suppleanter för dessa.
- 10 Val av två revisorer och en suppleant för dessa.
- 11 Val av minst tre ledamöter i valberedning.
- 12 Eventuella propositioner från styrelsen och motioner från medlemmar.
- 13 Eventuella övriga frågor.
- 14 Avslutning.

• KALENDARIUM •

Motorkurs

Lördag 17 oktober startar tvådagarskursen som ger dig kunskap om impellerbyte, luftning av dieselmotor, filterbyten och åtgärder vid bränslestopp m m. Mer info i utbildningsprogrammet sidan 13.

Arbetsdag Malma

Söndag 18 oktober samling med morgonfika kl 9.00 och fördelning av arbetsuppgifterna. Lunch vid 12.30-tiden och arbetet brukar vara slutfört senast vid 15-tiden. Anmälan på hemsidan.

Kustskepparintyg - intensiv

Söndag 25 oktober startar kursen som ger dig kunskap att vara skeppare i nordiska farvatten. Mer info i utbildningsprogrammet sidan 13.

Arbetsdag Malma

Söndag 25 oktober, samma program som för arbetsdagen den 18 oktober.

Batterier och laddning

Tisdag 27 oktober kl 18.30 föredrag med Magnus Sterky och Anders Jangö från Stockholmskretsens Tekniska kommitté. Se program sid 19.

Båtskador

Torsdag 29 oktober kl 11 föredrag om båtskador och reparationsvarv med Svenska Sjö. Se program sid 19.

GPS-navigering

Onsdag 4 november kl 18-21, kurs i elektronisk navigation med hjälp av GPS-signaler och digitala sjökort på plotter, PC, surfplatta och smartphone. Mer info, se sidan 13.

Radarkurs

Lördag 7 november startar en tvådagars radarkurs där du lär dig läsa och hantera radar. Mer info i utbildningsprogrammet sidan 13.

Prylbytdag

Lördag 7 november blir det prylbyte kl 10 - 13 på Sjömansskolan på Långholmen. Se under "Pejling" sid 18.

Bordgenomföringar

Onsdag 11 november kl 18.30 blir det en teknisk träff med Tommy Källberg från Västskretsen om bordgenomföringar och korrosion på dessa. Mer info se sidan 11.

Juridik för fritidsbåtsfolk

Tisdagen den 17 november kl 18.30 föredrag med sjörättsjurist Rolf Ihre och advokat Olof Nyström. Se sid 19 för mer info.

Årsmöte

Torsdag 19 november kl 18.30 årsmöte i Stockholmskretsen. Därefter föredrag om briggen Tre Kronor med Per Björkdahl. Anmälan på hemsidan.

Porslinsrederiet

Torsdag 26 november lunchföredrag om Porslinsrederiet med Rolf Ihre. Anmälan på hemsidan. Info sidan 19.

Kanalfärd och kanalintyg

Torsdag 26 november kl 18-22 kurs som ger de kunskaper som krävs för att färdas på Europas kanalvägar. Mer info, se sidan 13.

Motorkurs

Lördag 28 november startar tvådagarskursen som ger dig kunskap om impellerbyte, luftning av dieselmotor, filterbyten och åtgärder vid bränslestopp m m. och välkött båt. Mer info i utbildningsprogrammet sidan 13.

Utsjöskepparkurs

Söndag 29 november börjar kursen som ger dig kunskaper om färder bortom engelska kanalen. Mer info i utbildningsprogrammet sidan 13.

All uppdatering,
information och anmälan
[www.sxk.se/
stockholmskretsen](http://www.sxk.se/stockholmskretsen)

Åska och båtar

Tisdag 8 december kl 18.30 en seminarie- och diskussionskväll med Stockholmskretsens Magnus Sterky om åska och åkskydd för båtar. Se vidare info sidan 19.

Lust & Nöje

Torsdag 10 december lunchföredrag om "Lust och Nöje - livet i båt under 300 år" med Carina Lernhagen Matz och Erling Matz. Först föredrag, sedan jullunch, därefter tid för samkväm och frågor. Anmälan och info på hemsidan.

Eskaderledarutbildning

Torsdag 21 januari 2016 kl 18.30 blir det eskaderledarutbildning på kansliet, Nacka Strand. Se vidare sidan 13.

Första hjälpen / Hjärt-lungräddning

I slutet av januari och i början av februari 2016 kommer personal från Röda korset att vid två tillfällen utbilda oss, se presentation på sidan 13. Närmare datum för utbildningen annonseras på hemsidan - håll utkik där! Arrangör Programkommittén.

Miljökväll med fokus på "Alternativ till giftiga båt-bottenfärger"

Tisdagen den 16 februari 2016 kl. 18.30 kommer Lars-Gösta Dahlström, ordförande i SXX Stockholmskretsens Miljökommitté att hålla ett symposium i ämnet "Alternativ till giftiga båt-bottenfärger". Kostnad: 100 kr för Stockholmskretsens medlemmar och 150 kronor för icke medlemmar, fika ingår. Anmälan: Obligatorisk anmälan görs via Stockholmskretsens hemsida Plats: Svenska Kryssarklubbens kansli, Nacka Strand. Arr Programkommittén.

POSTTIDNING B

(Returadress: Box 1158, 131 26 Nacka Strand)
